

Janusz Molenda*

UŻYTKOWANIE ZIEMI, ZABUDOWA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA SOŁECTWA GÓRNA WOLA W GMINIE SZADEK**

Sołectwo Górna Wola leży w centralnej Polsce, w województwie łódzkim, w powiecie zduńskowolskim, w gminie Szadek. Zajmuje powierzchnię 20,1 km² i liczy 110 mieszkańców (średnia gęstość zaludnienia – 5,5 osób / km²). Położone jest przy drodze wojewódzkiej z Łodzi do Szadku. Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego jest to centralna część Wysoczyzny Łaskiej.

Struktura użytkowania ziemi

Obszar omawianego sołectwa jest dość typowym dla Polski środkowej terenem rolniczym. Ponad 4/5 gruntów sołectwa zajmują grunty orne. Ich najbardziej zwarte kompleksy rozciągają się na północny-wschód i południowy-zachód od linii zabudowy wsi. Użytki zielone koncentrują się w pobliżu zabudowań i wzdłuż niewielkiego cieką wodnego stanowiącego południowo-zachodnią granicę sołectwa. Sady, podobnie jak użytki zielone, również leżą przeważnie niedaleko zabudowań. Tereny komunikacyjne to drogi asfaltowe (w tym droga wojewódzka z Łodzi do Szadku) i gruntowe. Ich bardziej szczegółowa charakterystyka zawarta jest w rozdziale „Infrastruktura techniczna”. Tereny osiedlowe sołectwa to zwarta zabudowa Górnej Woli, a także skupisko czterech gospodarstw przy szosie do Łodzi i samotne gospodarstwo przy drodze do Zygr. Lasy na omawianym terenie to kilka niewielkich

* Janusz Molenda jest doktorantem w Zakładzie Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej Uniwersytetu Łódzkiego

** W artykule wykorzystano materiały zebrane i zestawione w pracy dyplomowej Joanny Kunce „*Sołectwo Górna Wola w gminie Szadek - monografia geograficzna*” wykonanej w 2001r. na seminarium w Zakładzie Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej UŁ (promotor: prof. Tadeusz Marszał).

kompleksów położonych w północnej i południowo-zachodniej części sołectwa. Tereny rekreacyjne stanowią trzy działki letniskowe powstałe z przekształcenia dawnych gospodarstw rolnych. Nieużytki to trzy niewielkie obszary w północnej, centralnej i zachodniej części sołectwa. Ten ostatni teren to dawna żwirownia. Wody to trzy niewielkie sztuczne zbiorniki retencyjne w samej wsi oraz wspomniany wcześniej ciek wodny.

Tab. 1. Struktura użytkowania ziemi w Górnej Woli w I kwartale 2001 r.

Typ użytkowania ziemi	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty orne	168,0	83,5
Łąki i pastwiska	10,0	5,0
Sady	8,0	4,0
Tereny komunikacyjne	8,0	4,0
Tereny osiedlowe	4,5	2,2
Lasy	1,6	0,8
Tereny rekreacyjne	0,5	0,2
Nieużytki	0,4	0,2
Wody	0,3	0,1
Razem	201,3	100,0

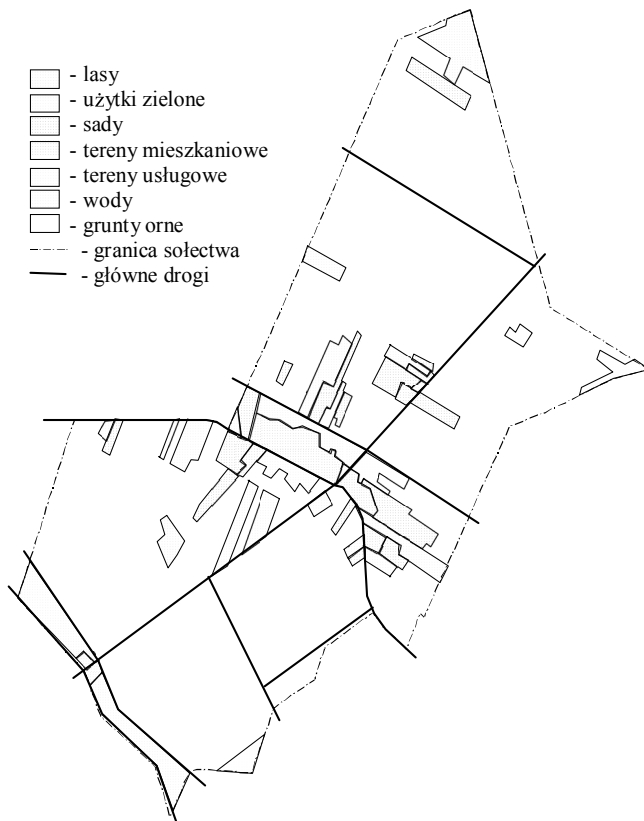
Źródło: Opracowano na podstawie pracy J. Kuncce (2001)

Zabudowa wsi

Układ zabudowy Górnej Woli jest wynikiem jego kształtowania się w dwóch etapach. Etap pierwszy przypada na okres od XIII do pierwszej połowy XX wieku. Osada była lokowana już w wieku XIII wzdłuż wówczas ważnej drogi z Zygr do Wilamowa, a więc w poprzek dzisiejszej głównej osi komunikacyjnej sołectwa, czyli drogi z Łodzi do Szadku. Z tego okresu zachował się do dziś zasadniczy kształt układu przestrzennego Górnej Woli - zwarty, jednoosiowy o przebiegu północny-zachód – południowy-wschód.

Drugi etap rozwoju wsi przypada na lata po II wojnie światowej. Związany był z tworzeniem nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę z powodu przeludnienia, a także z parcelacją majątku ziemskiego, do którego należało dzisiejsze sołectwo. Powstało wówczas skupisko czterech zabudowań przy

szosie do Łodzi, a także samotne gospodarstwo przy drodze do Zygr.

Ryc. 1. Struktura użytkowania ziemi w sołectwie Górna Wola.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie pracy dyplomowej J Kunce
(2001)

Infrastruktura techniczna

Najstarszym elementem infrastruktury o założeniach często jeszcze średniowiecznych są drogi. Dawniej najważniejszą rolę w komunikacji na obszarze sołectwa Górna Wola stanowiła powiatowa droga Zyгры – Wilamów, wzdłuż której ciągnie się zabudowa wsi. Droga ta ma częściowo (od Górnej Woli do

Rzepiszewa) nawierzchnię asfaltową. Dziś służy przede wszystkim potrzebom lokalnym.

Obecnie największe znaczenie ma droga wojewódzka Szadek – Łódź o przebiegu południowy-zachód – północny wschód i długości na obszarze sołectwa blisko 2 km.

Oprócz wymienionych, na omawianym terenie istnieje jeszcze cała sieć dróg polnych służących jako dojazdy na poszczególne pola i łąki.

Tab. 2. Charakterystyka sieci drogowej sołectwa Górna Wola w I kwartale 2001 r.

Typ drogi	Szerokość drogi [m]	Długość drogi na obszarze sołectwa [m]
Wojewódzka	16,0	1950,0
Powiatowa	12,5	1425,0
Inna	10,0 – 3,0	3129,5
Razem	-	6504,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pracy dyplomowej J Kunce (2001)

W latach 1962 – 1964 Górna Wola została zelektryfikowana. Główna linia elektryczna (średniego napięcia) biegnie od południa w kierunku Rzepiszewa. We wsi znajduje się transformator służący do przetwarzania napięcia średniego na niskie. Od transformatora biegnie linia niskiego napięcia przesyłająca prąd wykorzystywany w gospodarstwach domowych. Na słupach tej linii zamontowane są 24 latarnie uliczne. Sieć wszystkich linii elektrycznych na obszarze sołectwa ma łączną długość 4300 m i znajduje się w stanie wymagającym szybkiej modernizacji ze względu na częste spadki napięcia.

Podłączenie Górnej Woli do sieci wodociągowej nastąpiło w latach osiemdziesiątych XX wieku. Bieżącą wodę z ujęcia górnokredowego w Łobudzicach o wydajności około 43 m³/h posiada obecnie 27 spośród 28 gospodarstw. Łączna długość sieci wodociągowej na terenie sołectwa wynosi około 1600 m.

Do roku 1990 w Górnej Woli istniały tylko dwie linie telefoniczne. W roku 1998 już 15 gospodarstw, (czyli ponad połowa) miała telefon. W tym okresie we wsi zamontowany został również telefon na karty magnetyczne.

Do obiektów infrastruktury należą także 3 przeciwpożarowe zbiorniki wodne o łącznej powierzchni 150 m². W sołectwie nie istnieje natomiast sieć kanalizacyjna ani ciepłownicza, jak również gazownicza. Brak tej ostatniej jest rekompensowany poprzez rozprowadzanie gazu płynnego propanbutan z dwóch punktów dystrybucyjnych.